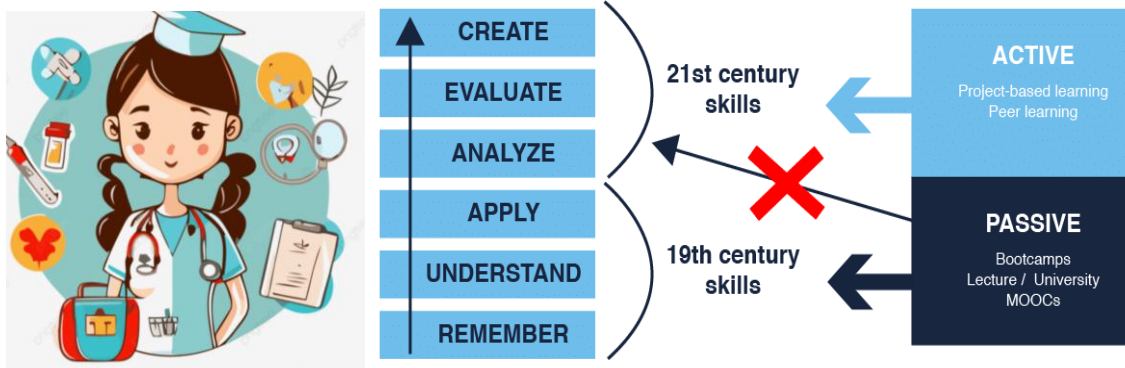

คู่มือ

การจัดการเรียนการสอน
ที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning)
: การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
สู่ศตวรรษที่ 21

คำนำ

คู่มือการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) : การพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสู่ศตวรรษที่ 21 จัดทำเพื่อใช้เป็นแนวทางในการวางแผนออกแบบการจัดการเรียนการสอนและการวัดประเมินผล จัดเตรียมองค์ความรู้ และประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตร ปรัชญาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังระดับหลักสูตร (Program Learning Outcomes: PLOs) ทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความคิดใหม่ (new ideas) ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ (creative thought) ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรม (innovation) ส่งเสริมให้มีแนวคิดของผู้ประกอบการ (entrepreneurial mindset) ดังนั้นผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม รับผิดชอบและตัดสินใจ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning) การให้ข้อมูลย้อนกลับนักศึกษา (Feedback) การวัดประเมินผลที่หลากหลาย มีมาตรฐาน และใช้เครื่องมือที่มีคุณภาพ การอุทิศตนร้องเรียนผลการเรียน จะทำให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์การเรียนรู้ที่คาดหวังตามที่หลักสูตรกำหนดเมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษา

ฝ่ายวิชาการและพัฒนานักศึกษา

วันที่ 27 มีนาคม 2567

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	2
1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Program Learning Outcomes: PLOs) และผลลัพธ์การเรียนรู้ย่อย (Sub-Program Learning Outcomes: Sub PLOs)	3
2. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	5
3. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21	11
4. การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning)	12
5. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning)	13
6. แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม	15
6.1 หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน	16
6.2 บทบาทของผู้สอน	16
6.3 วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม	16
6.4 รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้	17
6.5 ข้อพึงระมัดระวังในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning	18
7. วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมที่กำหนดในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2567)	19
8. ความสอดคล้องของการประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้และวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมกับผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ที่กำหนดในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต	21
9. สื่อการเรียนรู้สนับสนุนการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม (active learning)	26
10. โครงการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตของผู้เรียนสู่ศตวรรษที่ 21	27
เอกสารอ้างอิง	28

1. ผลลัพธ์การเรียนรู้ (Program Learning Outcomes: PLOs) และผลลัพธ์การเรียนรู้ย่อย (Sub-Program Learning Outcomes: Sub PLOs)

เมื่อสิ้นสุดการเรียนการสอน ผู้เรียนสามารถ

**PLO1 ประยุกต์ใช้ความรู้ในศาสตร์ทางการแพทย์และการผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เ้
ออกแบบการพยาบาลสำหรับผู้รับบริการทุกช่วงวัยและการผดุงครรภ์ในสถานบริการและชุมชน**

Sub PLO1.1 ประยุกต์ความรู้ศาสตร์ที่เกี่ยวข้องและศาสตร์พื้นฐานวิชาชีพกับศาสตร์ทางการแพทย์และการผดุงครรภ์ได้ถูกต้อง

Sub PLO1.2 ประยุกต์ศาสตร์ทางการแพทย์และการผดุงครรภ์เพื่อการวินิจฉัยและประเมินภาวะสุขภาพของผู้รับบริการทุกช่วงวัยได้ถูกต้อง

Sub PLO1.3 ออกแบบแผนการพยาบาลและการผดุงครรภ์แก่ผู้รับบริการทุกช่วงวัยในสถานบริการและชุมชนได้ถูกต้อง

Sub PLO1.4 ประยุกต์ความรู้ทางกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์และการผดุงครรภ์ได้ถูกต้อง

PLO2 ปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์แบบองค์รวมภายใต้จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ

Sub PLO2.1 ชักประวัติให้ได้ข้อมูล เพื่อประกอบการวินิจฉัยและการดูแลได้ถูกต้องและครอบคลุม

Sub PLO2.2 ตรวจร่างกายเพื่อประกอบการวินิจฉัยและการดูแลได้ถูกต้อง

Sub PLO2.3 เตรียมอุปกรณ์การตรวจวินิจฉัยและการรักษาได้ถูกต้อง

Sub PLO2.4 เก็บสิ่งส่งตรวจเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้ถูกต้องและปลอดภัย

Sub PLO2.5 ให้การพยาบาลผู้รับบริการทุกช่วงวัยที่มีภาวะปกติ ภาวะเจ็บป่วย และระยะท้ายของชีวิต ทั้งในสถานพยาบาลและในชุมชน โดยประยุกต์ใช้กระบวนการพยาบาลบนหลักฐานเชิงประจักษ์ คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย สิทธิของผู้ป่วย หลักการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ

Sub PLO2.6 ให้การพยาบาลและการผดุงครรภ์สตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอดและหลังคลอดได้ โดยประยุกต์ใช้กระบวนการพยาบาลบนหลักฐานเชิงประจักษ์ คำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย สิทธิของผู้ป่วย หลักการใช้ยาอย่างสมเหตุผล ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภายใต้กฎหมายและจรรยาบรรณวิชาชีพ

Sub PLO2.7 ปฏิบัติหัตถการทางการแพทย์ตามหลักการอย่างถูกต้อง

PLO3 ร่วมสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์และการผดุงครรภ์ โดยใช้กระบวนการวิจัย

Sub PLO3.1 ระบุปัญหาสุขภาพและความต้องการทางสุขภาพของผู้รับบริการได้ถูกต้อง

Sub PLO3.2 วางแผนพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริม ป้องกันปัญหาสุขภาพ ดูแลและฟื้นฟูสุขภาพของผู้รับบริการอย่างเหมาะสม

Sub PLO3.3 ร่วมสร้างนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันปัญหาสุขภาพ ดูแลและฟื้นฟูสุขภาพของผู้รับบริการอย่างเหมาะสม

PLO4 แสดงออกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ

Sub PLO4.1 แสดงออกถึงการยอมรับในการกระทำของตนเอง ไม่ปกปิดความผิดของตนเอง และไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น

- Sub PLO4.2 แสดงออกถึงความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา
- Sub PLO4.3 ช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวมโดยไม่ต้องร้องขอ
- Sub PLO4.4 แสดงออกถึงเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และพิทักษ์สิทธิของผู้รับบริการ
- PLO5 แสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำในการพัฒนาสุขภาพชุมชน**
- Sub PLO5.1 แสดงออกถึงความสามารถในการทำงานเป็นทีมทั้งในบทบาทผู้นำและ สมาชิกในทีม
- Sub PLO5.2 แสดงออกถึงความสามารถในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ
- Sub PLO5.3 แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการพัฒนาสุขภาพชุมชน
- PLO6 สื่อสารด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพ**
- Sub PLO6.1 ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพได้

เหมาะสม

- Sub PLO6.2 นำเสนอข้อมูลเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพได้เหมาะสม
- PLO7 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน**
- Sub PLO7.1 สืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ
- Sub PLO7.2 เลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการเรียนรู้และปฏิบัติงานได้เหมาะสม
- Sub PLO7.3 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์
- PLO8 ประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ประกอบการด้านสุขภาพในการออกแบบการบริการพยาบาล**
- Sub PLO8.1 อธิบายแนวคิดผู้ประกอบการในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การจัดการทรัพยากร และการจัดการความเสี่ยงในการประกอบการได้อย่างถูกต้อง
- Sub PLO8.2 ประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ประกอบการในการวางแผนธุรกิจบริการด้านสุขภาพได้ถูกต้อง

การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มุ่งผลิตบัณฑิตตอบสนองต่อวิสัยทัศน์และพันธกิจของมหาวิทยาลัย เพื่อผลิตบัณฑิตพยาบาลที่มีอัตลักษณ์เป็น “บัณฑิตพยาบาลที่มีคุณธรรม มีความรู้ สู้งาน ปฏิบัติการพยาบาลที่ทันสมัยด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ และเป็นผู้นำในการพัฒนาสุขภาพชุมชน”

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
ด้านจิตอาสา สู้งาน ปฏิบัติการพยาบาลที่ทันสมัย เป็นผู้นำในการพัฒนาสุขภาพชุมชน	1. จัดการเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนานวัตกรรมเพื่อแก้ปัญหาสุขภาพในชุมชน โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning) โครงการ/โครงการงาน (Project-based learning) ในรายวิชาวิศวกรรมสังคม รายวิชาภาวะผู้นำเพื่อสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาล รายวิชาวิจัยและนวัตกรรมทางการพยาบาล รายวิชาการพยาบาลสุขภาพชุมชน รายวิชาปฏิบัติการ

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนักศึกษา
	<p>พยาบาลสุขภาพชุมชน และรายวิชาปฏิบัติการพัฒนาคุณภาพการพยาบาล</p> <p>2. สอดแทรกคุณลักษณะในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลทุกรายวิชาที่มีการฝึกปฏิบัติในชุมชน</p> <p>3. บูรณาการการบริการวิชาการกับการเรียนการสอนโดยการใช้การเรียนรู้แบบชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning) ร่วมกับทีมสหวิชาชีพ (Interprofessional education) ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลชุมชน และรายวิชาปฏิบัติการประสบการณ์วิชาชีพ</p> <p>4. โครงการพัฒนาผู้เรียนเข้าใจสุขภาพชุมชนและให้บริการสุขภาพชุมชนทุกช่วงวัยทันยุคสมัยในความแตกต่างทางวัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ ชั้นปีที่ 1-4 และกิจกรรม Journal club ในการใช้ข้อมูลหลักฐานการพัฒนาสุขภาพชุมชน</p>
ด้านปฏิบัติการพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์	<p>1. จัดการเรียนการสอนในรายวิชาบหน้าสู่วิชาชีพพยาบาล การพยาบาลพื้นฐาน การดูแลสุขภาพข้ามวัฒนธรรม ที่ส่งเสริมให้นักศึกษาให้บริการด้วยความเอื้ออาทรและหัวใจความเป็นมนุษย์</p> <p>2. บูรณาการการพยาบาลด้วยหัวใจความเป็นมนุษย์ในรายวิชาปฏิบัติการพยาบาลทุกรายวิชา</p> <p>3. จัดกิจกรรม/โครงการเสริมหลักสูตร อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1-4 ในโครงการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทำกิจกรรมจิตอาสาในสถานพยาบาล และโครงการพัฒนาผู้เรียนเข้าใจสุขภาพชุมชน และให้บริการสุขภาพชุมชนทุกช่วงวัยทันยุคสมัยในความแตกต่างทางวัฒนธรรมเพื่อปลูกฝังค่านิยมและจิตวิญญาณ ความเป็นพยาบาลที่พร้อมให้บริการด้วยความเอื้ออาทรและหัวใจความเป็นมนุษย์</p>

2. การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ทุกคนต้องเรียนรู้ตลอดชีวิต

การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 หมายถึง ทักษะเพื่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 ของผู้เรียน จากการจัดการเรียนรู้ที่เกิดจากการค้นคว้าเองของนักเรียน โดยครูช่วยแนะนำ และช่วยออกแบบกิจกรรมที่ช่วยให้นักเรียนแต่ละคนสามารถประเมินความก้าวหน้าของการเรียนรู้ของตนเองได้ สาระวิชาหลัก (Core Subjects)

ประกอบด้วย ภาษาแม่ และภาษาสำคัญของโลก ศิลปะคณิตศาสตร์ การปกครองและหน้าที่พลเมือง เศรษฐศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ และประวัติศาสตร์โดยวิชาแกนหลักนี้จะนำมาสู่การกำหนดเป็นกรอบแนวคิดและยุทธศาสตร์สำคัญต่อการจัดการเรียนรู้ในเนื้อหาเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary) หรือหัวข้อสำหรับศตวรรษที่ 21 โดยการส่งเสริมความเข้าใจ ในเนื้อหา วิชาแกนหลัก และสอดแทรกทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 เข้าไปในทุกวิชาแกนหลัก ดังนี้

การจัดการเรียนในศตวรรษที่ 21 แผน 3R และ 8C

1. ทักษะด้านการเรียนรู้และนวัตกรรม จะเป็นตัวกำหนดความพร้อมของนักเรียนเข้าสู่โลกการทำงานที่มีความซับซ้อนมากขึ้นในปัจจุบัน ได้แก่ ความริเริ่มสร้างสรรค์และนวัตกรรม การคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา และการสื่อสารและการร่วมมือ

2. ทักษะด้านสารสนเทศ สื่อ และเทคโนโลยี เนื่องด้วยในปัจจุบันมีการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารผ่านทางสื่อและเทคโนโลยีมากมาย ผู้เรียนจึงต้องมีความสามารถในการแสดงทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณและปฏิบัติงานได้หลากหลาย โดยอาศัยความรู้ในหลายด้าน ได้แก่ ความรู้ด้านสารสนเทศ ความรู้เกี่ยวกับสื่อและความรู้ด้านเทคโนโลยี

3. ทักษะด้านชีวิตและอาชีพ ในการดำรงชีวิตและทำงานในยุคปัจจุบันให้ประสบความสำเร็จนักเรียนจะต้องพัฒนาทักษะชีวิตที่สำคัญ ได้แก่ ความยืดหยุ่นและการปรับตัว การริเริ่มสร้างสรรค์และ เป็นตัวของตัวเอง ทักษะสังคมและสังคมข้ามวัฒนธรรม การเป็นผู้สร้างหรือผู้ผลิต (Productivity) และ ความรับผิดชอบเชื่อถือได้ (Accountability) และ ภาวะผู้นำและความรับผิดชอบ (Responsibility)

แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ

การจัดทำแนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพเพื่อพัฒนาทักษะแห่งอนาคตในศตวรรษที่ 21 ยึดกรอบของระบบสนับสนุนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

1. ระบบมาตรฐานการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Standards)

1.1 การใช้ข้อมูลความจริงจากกระบวนการสังเกต ตั้งประเด็นคำถามจากแหล่งเรียนรู้ชุมชนเชื่อมโยงไปสู่สาระการเรียนรู้รายวิชา

1.2 การบูรณาการความรู้ และความเข้าใจของเนื้อหาสาระ

1.3 การสร้างทักษะการสืบค้น รวบรวมความรู้

1.4 การสร้างความรู้ ความเข้าใจเชิงลึกมากกว่าแบบผิวเผิน

1.5 การสร้างความเชี่ยวชาญตามความถนัดและสนใจให้เกิดกับผู้เรียน

1.6 การใช้หลักการวัดประเมินผลที่มีคุณภาพระดับสูง

2. ระบบการประเมินทักษะในศตวรรษที่ 21 (Assessment of 21st Century Skills)

2.1 สร้างความสมดุลในการประเมินผลเชิงคุณภาพ (ความรู้ ความถนัดสาขาอาชีพ ทักษะคิดต่อการทำงาน และอาชีพ)

2.2 นำประโยชน์ของผลสะท้อนจากการปฏิบัติของผู้เรียนมาปรับปรุงการแก้ไขงาน (เครื่องมือวัดผลตามสภาพจริงการปฏิบัติ ทักษะคิด และความรู้)

2.3 ใช้เทคโนโลยีเพื่อยกระดับการทดสอบวัดและประเมินผลให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

(คลังข้อสอบระบุตัวชี้วัดมาตรฐานรายวิชา ระดับชั้นพันธุกรรม)

- 2.4 สร้างและพัฒนาระบบแฟ้มสะสมงาน (Portfolios) และเส้นทางการศึกษาต่อสู่การประกอบอาชีพ (Career Path) ของผู้เรียนให้เป็นมาตรฐานและมีคุณภาพ
3. ระบบหลักสูตรและการสอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Curriculum & Instruction)
  - 3.1 สอนให้เกิดทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 มุ่งเน้นเชิงสหวิทยาการ (Interdisciplinary: ความรู้ที่ได้จากหลายสาขาวิชาประกอบกัน) ของวิชาแกนหลัก
  - 3.2 สร้างโอกาสที่จะประยุกต์ทักษะเชิงบูรณาการข้ามสาระเนื้อหา และสร้างระบบการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะเป็นฐาน (Competency-based)
  - 3.3 สร้างนวัตกรรมและวิธีการเรียนรู้ในเชิงบูรณาการที่มีเทคโนโลยีเป็นตัวเกื้อหนุน การเรียนรู้แบบสืบค้น และวิธีการเรียนจากการใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based)
  - 3.4 บูรณาการแหล่งเรียนรู้ (Learning Resources) จากชุมชนเข้ามาใช้ในโรงเรียนตามกระบวนการเรียนรู้แบบ Project-Based Learning: PBL
4. ระบบการพัฒนาทางวิชาชีพในศตวรรษที่ 21 (21st Century Professional Development)
  - 4.1 ฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถในเชิงบูรณาการ
  - 4.2 ใช้มิติของการสอนด้วยเทคนิควิธีการสอนที่หลากหลาย
  - 4.3 ฝึกฝนทักษะความรู้ความสามารถในเชิงลึกเกี่ยวกับการแก้ปัญหา การคิดแบบวิจารณ์ญาณ
  - 4.4 สามารถวิเคราะห์ที่ผู้เรียนได้ทั้งรูปแบบการเรียนรู้ สติปัญญา จุดอ่อน จุดแข็ง ในตัวผู้เรียนและสามารถวิจัยเชิงคุณภาพที่มุ่งผลต่อคุณภาพของผู้เรียน
  - 4.5 พัฒนาความสามารถให้สูงขึ้น นำไปใช้สำหรับการกำหนดกลยุทธ์และจัดประสบการณ์ทางการเรียนได้เหมาะสมกับบริบททางการเรียนรู้
  - 4.6 ประเมินผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง เพื่อสร้างทักษะและเกิดการพัฒนาการเรียนรู้
  - 4.7 แบ่งปันความรู้ระหว่างชุมชนทางการเรียนรู้ โดยใช้ช่องทางหลากหลายในการสื่อสารให้เกิดขึ้น
5. ระบบสภาพแวดล้อมทางการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (21st Century Learning Environment)
  - 5.1 สร้างสรรค์แนวปฏิบัติทางการเรียน การรับการสนับสนุนจากบุคลากรและสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เกื้อหนุน เพื่อช่วยให้การเรียนการสอนบรรลุผล
  - 5.2 สนับสนุนทางวิชาชีพแก่ชุมชนทั้งในด้านการให้การศึกษา การมีส่วนร่วม การแบ่งปันสิ่งปฏิบัติที่เป็นเลิศระหว่างกันรวมทั้งการบูรณาการหลอมรวมทักษะหลากหลายสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน
  - 5.3 สร้างผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากสิ่งที่ปฏิบัติจริงตามบริบท โดยเฉพาะการเรียนแบบโครงการงาน
  - 5.4 สร้างโอกาสในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีเครื่องมือหรือแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณภาพ

คุณลักษณะจำเป็น 8 ประการสำหรับผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies

- 1) ความรับผิดชอบและพึ่งพาตนเองในการเรียนรู้ (Autonomous Learning) หมายถึง ความสามารถของผู้เรียนในการวางแผนการเรียนรู้ของตนเอง ตั้งเป้าหมายการเรียนรู้ของตน รู้จักวิธีการในการไปถึงเป้าหมายนั้นๆ อย่างยืดหยุ่น ตลอดจนการมีวินัยในการเรียนรู้ของตนเอง โดยที่ไม่ต้องให้มีผู้ใดมาบังคับ รวมทั้งการมีความเป็นผู้ใหญ่ภายในตนเอง ทักษะประการแรกนี้ ถือว่ามีความสำคัญมากเป็นอันดับแรกและเป็นทักษะที่ต้องการ การ

ปลูกฝังไม่เพียงแต่จากครูผู้สอน จากระบบการศึกษาหรือจากสังคมเท่านั้น หากยังต้องอาศัยสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการปลูกฝังจากครอบครัวเป็นสำคัญ

2) ทักษะด้านการคิด (Thinking Skills) หมายถึง การที่ผู้เรียนสามารถพัฒนาหรือได้รับการฝึกฝนทักษะการคิดอย่างมีระบบ ส่งผลให้สามารถคิดได้อย่างมีประสิทธิภาพการฝึกฝนทักษะด้านการคิดนั้นประกอบไปด้วยการคิดในหลายลักษณะ แต่ที่สำคัญมากสำหรับผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies ได้แก่ การพัฒนาทักษะการคิดอย่างสร้างสรรค์ (Creative Learners) การคิดวิเคราะห์ (Analytical Thinkers) การคิดไตร่ตรอง (Reflective Thinking) รวมทั้ง ทักษะในการคิดแก้ปัญหา (Problem Solvers)

3) ทักษะในการทำงานร่วมกับผู้อื่นอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective Collaborators) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีความสามารถในการประสานงานกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี มีทักษะของการเป็นผู้นำรวมทั้งการเป็นผู้ตามที่ดีสามารถสื่อสารกับผู้อื่นในการดำเนินงานต่างๆ เช่น การมอบหมายงาน การถ่ายทอดความรู้ ประสบการณ์ เป้าหมายร่วมกันให้กับผู้ร่วมงานอื่นๆ ได้ รวมทั้งการเป็นผู้ฟังและผู้ร่วมปฏิบัติงานที่ดี โดยผู้เรียน Gen Net/Tweenies ควรได้รับการฝึกให้มีทักษะในการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Collaborative Learning) โดยทักษะที่ต้องมุ่งเน้น ได้แก่ ทักษะพื้นฐานด้านการสื่อสาร (Communication Skill) อย่างมีประสิทธิภาพ

4) ทักษะในการสืบเสาะค้นหา (Enquirers) หมายถึง การที่ผู้เรียนมีคุณลักษณะของการเป็นนักสำรวจที่ดีชอบที่จะศึกษาค้นคว้าสิ่งต่างๆ เพื่อพิสูจน์สมมติฐานของตน โดยสังเกตเปรียบเทียบความเหมือนความแตกต่าง รวมทั้งสืบค้นเพื่อการศึกษาค้นคว้า ความรู้ ข้อมูล สารสนเทศที่มีอยู่อย่างมหาศาลทั้งในปัจจุบันและในอนาคต ทักษะสำหรับการสืบเสาะค้นหานี้ ครอบคลุมการที่ผู้เรียนจะต้องมีทักษะในการเลือกสรร/คัดกรองสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อให้สามารถค้นหาสารสนเทศที่ต้องการได้อย่างเที่ยงตรง รวดเร็ว อย่างมีประสิทธิภาพ

5) ความกระตือรือร้น (Active Learners) หมายถึง การที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้เรียนในลักษณะเชิงรุก กล่าวคือไม่เป็นเพียงผู้ฟัง (นิ่งๆ) ที่ดีในชั้นเรียนหรือในการเรียนออนไลน์ผู้เรียนเชิงรุกหมายถึงการที่ผู้เรียนจะต้องเป็นผู้ร่วมมือที่ดีของผู้เชี่ยวชาญในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สำหรับในการเรียนจากผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้เรียนควรให้ความสนใจในการเรียนรู้ (Attentive) ศึกษาเนื้อหา รู้จักถาม/ตอบคำถามในบริบทที่เอื้ออำนวยต่อการเรียนรู้ที่มีความหมายให้ดียิ่งขึ้น รวมทั้งการฝึกฝนทักษะในด้านการแสดงออกหรือแสดงความคิดเห็นอย่างเหมาะสมและถูกกาลเทศะ

6) ทักษะพื้นฐานด้านไอซีที (ICT Skills) หมายถึงผู้เรียนมีทักษะพื้นฐานในด้านการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ปฏิบัติการหรือโปรแกรมสำนักงาน รวมทั้งสามารถดูแลรักษาเครื่องมือ และ/หรือระบบต่างๆ ได้ในระดับพื้นฐาน และใช้เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และสื่อสารโทรคมนาคมในการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทักษะต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ทักษะในการสืบค้น (Search Skills) ทักษะในด้านการใช้เครื่องมือติดต่อสื่อสารผ่าน ICT และ/หรือ ทักษะในการเลือกใช้ซอฟต์แวร์ที่เหมาะสม เป็นต้น

7) ทักษะในด้านการใช้ภาษาสากล (Second Language Skills) หมายถึง การพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะความรู้และความสามารถในการใช้ภาษาที่สอง เป็นภาษาที่ไม่ใช่ภาษาแม่หรือภาษาหลักของสังคมที่ตนอาศัยอยู่ในระดับที่สามารถติดต่อสื่อสารกับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี ภาษาสากลสำหรับสังคมไทยที่ถือได้ว่าสำคัญมากที่สุด คือ ภาษาอังกฤษ เพราะถือเป็นภาษาสากลที่ได้รับการนำไปใช้อย่างแพร่หลายมากที่สุดในโลกอินเทอร์เน็ต ดังนั้น ในการเตรียมความพร้อมของผู้เรียนสำหรับการเรียนรู้ในยุคสมัยหน้านั้น ควรมีการเตรียมพร้อมผู้เรียนในด้านภาษาอังกฤษ

8) ความสนใจในวัฒนธรรม (Engaged with Cultures) และความตระหนักถึงความเป็นไปในโลก (World Awareness) หมายถึง การปลูกฝังให้ผู้เรียนเป็นผู้ที่ใส่ใจและเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเอง อย่างน้อยในระดับที่เพียงพอที่จะทำให้รู้จักตนเอง รู้จัก “ราก” หรือประวัติศาสตร์ของตนเองและสังคมที่อาศัยอยู่ (Self-Identity) เพื่อจะได้สามารถเปรียบเทียบความเหมือน หรือแตกต่างกับสังคม/โลกรอบตนเองได้โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคแห่งโลกาภิวัตน์ (Globalization) ซึ่งการเชื่อมต่อกันบนโลกสามารถเกิดขึ้นได้ภายในพริบตา ความแตกต่างทางวัฒนธรรมนับวันจะน้อยลงทุกทีการที่พลเมืองในสังคมใดสามารถจะคงไว้ในวัฒนธรรมที่ดีของตนเองไว้ได้ ในขณะที่เดียวกันก็สามารถเปิดรับวัฒนธรรมและความเป็นไปในทางที่ดีของโลกภายนอกได้ก็จะทำให้สังคมนั้นมีความได้เปรียบเหนือสังคมที่ไม่รู้จักเห็นคุณค่าในวัฒนธรรมของตนเอง และคอยที่จะรับเอาวัฒนธรรมของคนอื่นๆ เข้ามาเพียงทางเดียว

คุณลักษณะจำเป็น 8 ประการของผู้เรียนในอนาคต หรือ Gen Net/Tweenies เป็นคุณลักษณะที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมของศตวรรษที่ 21 อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งนอกจากตัวผู้เรียนเองแล้วนั้น ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาเรียนรู้ครอบครัว และผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายควรหันมาให้ความสำคัญกับคุณลักษณะดังกล่าว เพื่อร่วมกันเตรียมความพร้อมสำหรับผู้เรียนต่อไป

คุณลักษณะของผู้สอนในศตวรรษที่ 21 (21st Century Teachers) เมื่อผู้เรียนยุค Gen Net/Tweenies ต้องการคุณลักษณะที่จำเป็น 8 ประการเพื่อการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพในสิ่งแวดล้อมของศตวรรษที่ 21 ผู้สอนก็จำเป็นต้องมีทักษะ 8 ประการด้วยกัน เพื่อที่จะสร้าง/ส่งมอบ/ถ่ายทอดความรู้และทักษะให้แก่ผู้เรียนได้ เรียกว่าเป็น ผู้สอนพันธุ์ C (C-Teachers)

ผู้สอนพันธุ์ C (C-Teachers)

หมายถึง ผู้สอนที่มีทักษะต่าง ๆ ซึ่งมีความจำเป็นต่อการเรียนการสอนในอนาคตนั่นเอง C-Teachers ประกอบไปด้วยทักษะที่จำเป็น 8 ประการได้แก่

1. C-Content หมายถึง การที่ผู้สอนต้องเป็นผู้เชี่ยวชาญเนื้อหาที่ตนรับผิดชอบในการสอน C-Content ถือเป็นลักษณะที่จำเป็นอย่างที่สุดและขาดไม่ได้สำหรับผู้สอน เพราะถึงแม้ผู้สอนจะมีทักษะ C อื่นที่เหลือทั้งหมด แต่หากขาดซึ่งความเชี่ยวชาญในเนื้อหาการสอนของตนแล้ว เป็นไปไม่ได้เลยที่ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้จากกิจกรรมที่เกิดขึ้นจากผู้สอนที่ไม่แม่นในเนื้อหา หรือไม่เข้าใจในสิ่งที่ตนพยายามถ่ายทอด/ส่งผ่านให้แก่ผู้เรียน

2. C-Computer (ICT) Integration หมายถึง การที่ผู้สอนมีทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์ในการบูรณาการกับการเรียนการสอนในชั้นเรียน เหตุผลสำคัญที่ผู้สอนจำเป็นต้องมีทักษะด้านการประยุกต์คอมพิวเตอร์เป็นเครื่องมือหนึ่งในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ นอกจากจะเป็นการติดอาวุธด้านทักษะในการใช้ ICT โดยทางอ้อมให้แก่ผู้เรียนแล้ว หากมีการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพก็ยังสามารถส่งเสริมทักษะกระบวนการคิดของผู้เรียนได้เป็นอย่างดี

3. C-Constructionist หมายถึง การที่ผู้สอนเป็นผู้สร้างสรรค์มีความเข้าใจเกี่ยวกับแนวคิด Constructionism ซึ่งมุ่งเน้นว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้นั้นเป็นเรื่องภายในของตัวบุคคลจากการที่ได้ลงมือทำกิจกรรมใดๆ ให้เกิดการสร้างสรรค์ความรู้ใหม่ที่เชื่อมโยงกับประสบการณ์หรือความรู้เดิมที่อยู่ในตัวบุคคลนั้นมาก่อน ผู้สอนที่เป็น ผู้สร้างสรรค์ไม่เพียงแต่ใช้ทักษะนี้ในการพัฒนาในด้านของเนื้อหาความรู้ใหม่สำหรับผู้เรียน หากยังสามารถนำไปใช้ในการสร้างแผนการเรียนรู้ต่างๆ ซึ่งครอบคลุมกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้ขึ้นในตนเอง ผ่านการลงมือผลิตชิ้นงานต่างๆ เช่น งานศิลปะ การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ฯลฯ

4. C-Connectivity หมายถึง การที่ผู้สอนมีทักษะในการจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างผู้เรียนด้วยกัน เพื่อนอาจารย์ทั้งในสถานศึกษาเดียวกันและต่างสถานศึกษา หรือเชื่อมโยงสถานศึกษา บ้าน และ/หรือชุมชนเข้า เป็น ส่วนหนึ่งของสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ของผู้เรียน เนื่องจากแนวคิดที่ว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้อย่างดี เมื่อสิ่งที่ เรียนรู้มีความสัมพันธ์โดยตรง หรือเกี่ยวข้องกับ ความสนใจ ประสบการณ์ ความเชื่อ สังคม และวัฒนธรรมของ ผู้เรียน การที่ผู้สอนสามารถเชื่อมโยงสิ่งที่ผู้เรียนเรียนรู้ในชั้นเรียนกับเพื่อน อาจารย์ในสถานศึกษา บ้านและสังคม แวดล้อมที่ผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งได้มากเท่าใดก็ย่อมทำให้ผู้เรียนเกิดการเชื่อมโยงระหว่างสิ่งที่เรียนรู้กับประสบการณ์ ตรงได้มากเท่านั้น

5. C-Collaboration หมายถึง การที่ผู้สอนมีความสามารถในการเรียนรู้แบบร่วมมือกันกับผู้เรียนได้อย่าง มีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ผู้สอนจะต้องมีทักษะในบทบาทของการเป็นโค้ช หรือที่ปรึกษาที่ดีในการเรียนรู้ (ส่วนใหญ่ จะอยู่ในลักษณะของการเรียนรู้ด้วยตนเอง) ของผู้เรียน รวมทั้งการเป็นผู้เรียนเองในบางครั้ง ทักษะสำคัญของการ เป็นโค้ชหรือที่ปรึกษาที่ดีนั้น ได้แก่ การสร้างฐานการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนเป็นระยะอย่างเหมาะสม อำนวยให้ผู้เรียน เกิดฐานการเรียนรู้ที่จะต่อยอดการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมขึ้นได้ ทั้งนี้การเรียนรู้จะเกิดขึ้นในผู้เรียนได้อย่างจำกัดหาก ปราศจากซึ่งฐานการเรียนรู้ที่เหมาะสมจากผู้สอน

6. C-Communication หมายถึง การที่ผู้สอนมีทักษะในการสื่อสารกับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่ง มิใช่เฉพาะการพัฒนาให้เกิดทักษะของเทคนิคการสื่อสารที่ดี เช่น การอธิบายด้วยคำพูด ข้อความ ยกตัวอย่าง ฯลฯ เท่านั้น หากยังหมายรวมถึงการเลือกใช้สื่อ (Media) ที่หลากหลายที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถส่งผ่านเนื้อหาสาระที่ ต้องการจะนำเสนอ หรือสร้างสิ่งแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองได้อย่างเหมาะสม

7. C-Creativity หมายถึง การที่ผู้สอนเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์ เพราะบทบาทของผู้สอนในยุคสมัย หน้านั้นไม่ได้มุ่งเน้นการเป็นผู้ป้อน/ส่งผ่านความรู้ให้กับผู้เรียนโดยตรง หากมุ่งไปสู่วิธีการสร้างสรรค์ ออกแบบสิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเองของผู้เรียน ผู้สอนจะได้รับการคาดหวังให้ สามารถที่จะรังสรรค์กิจกรรมใหม่ๆ ต่างๆ ที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน

8. C-Caring หมายถึง การที่ผู้สอนจะต้องมีความเมตตา ความรัก ความปรารถนาและความห่วงใยอย่าง จริงใจแก่ผู้เรียน ในทักษะทั้งหมดที่ได้กล่าวมานั้น ทักษะ Caring นับว่าเป็นทักษะที่สำคัญที่สุด ทั้งนี้เพราะความมี เมตตา รัก ปรารถนาดี และห่วงใยกับผู้เรียนของผู้สอนนั้นจะทำให้ผู้เรียนเกิดความเชื่อใจต่อผู้สอน ส่งผลให้เกิด สิ่งแวดล้อมการเรียนรู้ในลักษณะการตื่นตัวอย่างผ่อนคลาย แทนความรู้สึกรัดกุมกังวลในสิ่งที่จะเรียนรู้ ซึ่งการตื่นตัว อย่างผ่อนคลาย ถือว่าเป็นสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมที่สุดที่จะทำให้สมองเกิดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพอันที่ จริง

สิ่งสำคัญมากที่สุดที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว คือความพร้อมของทั้งผู้สอนและผู้เรียน โดยผู้สอน มีการทบทวนหลักสูตรที่ใช้ในการสอน หลักการ ทฤษฎีรูปแบบ วิธีการสอนและการเรียนรู้ที่ได้ดำเนินการอยู่และที่ จะดำเนินการในอนาคต ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับเป้าหมายของทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 อย่าง ชัดเจน เกิดผลเป็นรูปธรรมต่อไป โดยผู้สอนส่งเสริมความรู้ ทักษะคิด และเจตคติที่ถูกต้องต่อการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน เพื่อสร้างและใช้ความรู้เพื่อไปสู่การสร้างผลผลิตที่มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3. การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

หมายถึง บรรยากาศแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการพัฒนา เป็นสิ่งที่ส่งเสริมให้เกิดองค์การแห่งการเรียนรู้ด้วยเช่นกัน เพราะบรรยากาศที่ดีจะช่วยส่งผลต่อการมีทัศนคติที่ดีและความสัมพันธ์ที่ดีในองค์การและมีผลต่อประสิทธิภาพในการทำงาน มีรูปแบบการจัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดแรงจูงใจที่จะเรียนรู้และเนื้อหาที่สามารถนำไปใช้พัฒนาทักษะชีวิตได้ การสร้างความพึงพอใจและความสุขในการเรียนรู้ซึ่งความสุขของผู้เรียนจะสามารถเกิดขึ้นได้หรือปรากฏออกมาได้นั้น การจัดบรรยากาศในการเรียนรู้ กระบวนการเรียนการสอน เนื้อหาสาระในตำรา หนังสือเรียน ซึ่งตัวแปรสำคัญที่มีอิทธิพลต่อความสุขของผู้เรียนมากที่สุด คือ ลักษณะของผู้สอน รองลงมา คือลักษณะของผู้เรียน และผู้สอนควรมีการพัฒนา รูปแบบการเรียนการสอนและประเมินผลที่มุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่ มีการคิดอย่างมีวิจารณญาณและการแก้ปัญหา รวมถึงทักษะด้านการสร้างสรรค์และนวัตกรรมด้วย

โดยมีปัจจัยเกี่ยวข้องในการส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ได้แก่

1) ด้านการส่งเสริมการเรียนรู้ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน คือ อาจารย์มีการกระตุ้นการเรียนรู้โดยการออกแบบการเรียนรู้ให้ผู้เรียนสนุก กระตุ้นให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการเรียน พร้อมเน้นกระบวนการการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตจริง มีกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายยืดหยุ่นเหมาะสมกับผู้เรียน โดยการทำงานร่วมกับผู้เรียนกำหนดสภาพปัญหาความต้องการจากสถานการณ์ในชีวิตจริงมาบูรณาการในการเรียนการสอน

2) ด้านจิตวิทยาการเรียนรู้ คือ ผู้สอนส่งเสริมจิตวิทยาการเรียนรู้ในห้องเรียนกับผู้เรียน จัดสิ่งแวดล้อมในการเรียนมีความเหมาะสมกับผู้เรียน และมีกระบวนการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ด้วยการสร้างสภาพแวดล้อมช่วยส่งเสริมสัมพันธภาพที่ดี เกิดความรู้สึกที่ดีให้กับผู้เรียน ส่งผลเกิดแรงบันดาลใจและมีความรู้สึกที่ดีจะนำไปสู่การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3) ด้านบรรยากาศการเรียนรู้ คือ สภาพแวดล้อมทางกายภาพภายในห้องเรียน มีสัมพันธภาพที่ดีให้กับนิสิต เอื้ออำนวยและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ด้วยการจัดสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ เป็นสิ่งแวดล้อมที่เป็นรูปธรรมและนามธรรมทั้งที่อยู่ตามธรรมชาติและถูกสร้างขึ้นไม่ว่าจะเป็นสถานที่อาคารสิ่งที่อยู่รอบตัวเรา ตลอดจนบรรยากาศการเรียนรู้ซึ่งมีผลต่อการเรียนรู้ของมนุษย์มีอิทธิพลต่อผู้เรียนทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยพบว่าบรรยากาศการเรียนรู้ที่ได้รับการดูแลเอาใจใส่ในการจัดตกแต่งอย่างสวยงาม น่าสนใจ สะอาด ยืดหยุ่น สอดคล้องกับกิจกรรมการเรียนการสอน วัสดุอุปกรณ์ต้องวางเป็นระเบียบ ผู้สอนให้เวลากับผู้เรียนและให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการรักษาสภาพแวดล้อมของห้องเรียนและความเป็นระเบียบ ผู้เรียนมีความรักและภาคภูมิใจ มีวินัยในตนเอง ปฏิบัติกิจกรรมด้วยความมั่นใจ และทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะได้ แตกต่างจากบรรยากาศการเรียนรู้ที่ได้รับการดูแลเอาใจใสน้อย มีการจัดแต่งห้องเรียนไม่มาก ผู้เรียนนั่งอย่างอิสระ รูปแบบการจัดที่นั่งเป็นแบบถาวร ไม่มีความเป็นระเบียบของการจัดเก็บวัสดุอุปกรณ์ และผู้สอนไม่ได้ให้ความสำคัญของความเป็นระเบียบเรียบร้อยและความสะอาดของห้องเรียนมาก ผู้เรียนต้องอาศัยคำสั่งในการปฏิบัติจากผู้สอน ทำให้ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

4) ด้านการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 คือ การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เหมาะสมเพื่อเกื้อหนุนให้การเรียนการสอนบรรลุเป้าหมายมีการเสริมสร้างโอกาสให้ผู้เรียนเข้าถึงมีพัฒนาการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไปตามความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผู้เรียนควรมีการเรียนรู้เทคนิคและเทคโนโลยีใหม่ พร้อมการเรียนรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

การพัฒนาการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 บรรยากาศในชั้นเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสนใจในบทเรียนและเกิดแรงจูงใจในการเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น การสร้างบรรยากาศที่อบอุ่น ผู้สอนให้ความเอื้ออาทรต่อผู้เรียน มีความสัมพันธ์อันมิตรต่อกันที่มีระเบียบ มีความสะอาด สิ่งเหล่านี้เป็นบรรยากาศที่ผู้เรียนต้องการ ทำให้ผู้เรียนมีความสุขที่ได้มาเรียนรู้ และเรียนร่วมกับเพื่อนๆ ถ้าผู้สอนสามารถสร้างความรู้สึกนี้ให้เกิดขึ้นต่อผู้เรียนได้ ผู้สอนได้ทำหน้าที่ในการพัฒนาเยาวชนของประเทศชาติให้เติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์ทั้งทางด้านสติปัญญา ร่างกาย อารมณ์ และสังคมโดยแท้จริง

ดังนั้นกระบวนการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 เป็นการเน้นทักษะชีวิต จากการมีบรรยากาศในห้องเรียนดี มีสัมพันธ์ภาพในห้องเรียนเชิงบวก และมีความสะดวกด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย

4. การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life Long Learning) จาก (4 Cs for C) ซึ่งประกอบด้วย

1. Critical thinker

คำอธิบายสมรรถนะ มีกระบวนการคิดที่ใช้เหตุใช้ผลพิจารณาไตร่ตรองอย่างรอบคอบ โดย การศึกษา ข้อมูล หลักฐาน แยกแยะข้อมูลว่าข้อมูลใดคือ ข้อเท็จจริง ข้อมูลใดคือความคิดเห็น ตลอดจนพิจารณาความน่าเชื่อถือของข้อมูล แล้วตั้งสมมติฐานเพื่อหาสาเหตุของปัญหา และสามารถหาแนวทางแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นอย่างมีเหตุผล ไม่ยึดความคิดเห็นของตนเองเป็นหลักก่อนการตัดสินใจอย่างใดต้องมีข้อมูลหลักฐานเพียงพอ เป็นผู้ที่ไม่ต่อความรู้สึกของผู้อื่น เข้าใจผู้อื่น ทำให้รับรู้ สถานการณ์ความคิดความรู้สึกของผู้อื่นได้ดี สามารถเปลี่ยนความคิดเห็นของตนเองได้หากเห็นว่าความคิดเห็นของผู้อื่นดีกว่า มีเหตุผลมากกว่า มีความกระตือรือร้นในการแสวงหาข้อมูลและความรู้อยู่เสมอ

2. Communicator

คำอธิบายสมรรถนะ มีความสามารถรับรู้ รับฟัง ตีความและสื่อสารด้วยภาษาต่าง ๆ ทั้งอวัจน ภาษา และอวัจนภาษา โดยใช้กระบวนการคิดซึ่งจะนำไปสู่การเรียนรู้ ความเข้าใจในระบบคุณค่า การแก้ปัญหา ร่วมกัน ผ่านกลวิธีการสื่อสารอย่างฉลาดรู้ สร้างสรรค์ มีพลัง โดยคำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม รับสารแล้วสามารถเข้าใจ วิเคราะห์ วิพากษ์ และนำสารที่ได้ไปใช้ประโยชน์เพื่อการพัฒนาตนเอง ชุมชน หรือสังคมได้ โดย

- 1) สามารถใช้การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจ ลดความขัดแย้งในสังคม
- 2) รับและส่งสารบนความเข้าใจ ความเคารพในความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง
- 3) ตัดสินใจเลือกใช้สื่อ สร้างสื่อที่มีรูปแบบวัจนภาษาหรืออวัจนภาษา ให้บรรลุเป้าหมายได้ อย่าง

เหมาะสมและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

4) ใช้กลวิธีการสื่อสารทั้งแบบวัจนภาษาหรืออวัจนภาษา ให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม และมีความรับผิดชอบต่อสังคม

5) สามารถพูดสื่อสารภาษาไทยได้เหมาะสมกับกลุ่มผู้รับบริการด้านสุขภาพที่มีวัย ความคิดเห็นและวัฒนธรรมที่แตกต่าง

3. Collaborator

คำอธิบายสมรรถนะ คือกระบวนการที่คนในกลุ่มแชร์ไอเดียความคิดของตนเอง พร้อมกับรับฟังและนำไอเดียจากมุมมองหลากหลายด้านของผู้อื่นมาต่อยอดหารือ คิด-วิเคราะห์-ลงมือทำตาม ความถนัดหรือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายของตนจนนำไปสู่วิถีทางแก้ปัญหาใหม่ ๆ โดย

- 1) สามารถทำงานอย่างมีประสิทธิภาพและเคารพซึ่งกันและกันได้กับหลากหลาย
- 2) ทีมสามารถคิดหรือปฏิบัติงานอย่างยืดหยุ่น ไม่ยึดติดตายตัวรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง
- 3) รู้จักประนีประนอมเพื่อบรรลุเป้าหมายของทีม
- 4) รับผิดชอบต่อหน้าที่ที่มีร่วมกันเพื่อทำงานจนสำเร็จ
- 5) สามารถรับฟังและให้คุณค่ากับไอเดียความคิดและการปฏิบัติงานของทุกคนในทีม

4. Creator

คำอธิบายสมรรถนะ: มีกระบวนการคิดหลากหลายและแปลกใหม่ สามารถนำไปประยุกต์ทฤษฎีหรือปฏิบัติได้อย่างรอบคอบและถูกต้อง จนนำไปสู่การคิดค้นและนวัตกรรม โดย

- 1) มีทักษะการคิด
- 2) มีทักษะการเรียนรู้
- 3) มีความสามารถในการคิดยืดหยุ่น พลิกแพลง แก้ปัญหา
- 4) มีทักษะในการใช้เทคโนโลยี สื่อดิจิทัล (เข้าใจ ใช้เป็น รู้เท่าทัน)
- 5) มีความมุ่งมั่น กล้าเสี่ยง กล้าลอง กล้าคิดนอกกรอบ ไม่กลัวความผิดพลาด

ในยุคปัจจุบัน เทคโนโลยีมีบทบาทสำคัญในวงการการศึกษาเป็นอย่างมาก มีทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้และการสอนใหม่ๆ เกิดขึ้นมากมาย ทฤษฎีที่ได้รับความนิยมและก่อให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านการเรียนการสอนเป็นอย่างมาก คือ ทฤษฎีการสร้างความรู้ (Constructivism) ทฤษฎีการเรียนรู้แบบร่วมมือ (Cooperative learning) เป็นการให้ผู้สอนนำความรู้ทางด้านจิตวิทยาของการเรียนรู้มาใช้ในการจัดเตรียมการสอนโดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ ดังนั้น การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่ผู้เรียนจะต้องลงมือปฏิบัติ และกระทำด้วยตนเอง เกิดการเรียนรู้ตลอดจนเกิดความคิดใหม่ ประยุกต์ใช้ทฤษฎีหรือปฏิบัติได้อย่างรอบคอบและถูกต้อง จนนำไปสู่การคิดค้นและนวัตกรรม การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมด้วยวิธีการหลากหลายจะส่งผลให้เกิดการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสู่ศตวรรษที่ 21

5. การเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม (Active Learning)

เป็นกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมและมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ เช่น การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ การระดมสมอง การแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และการทำกรณีศึกษา เป็นต้น โดยกิจกรรมที่นำมาใช้ควรช่วยพัฒนาทักษะการคิดวิเคราะห์ การคิดอย่างมีวิจารณญาณ การสื่อสาร/นำเสนอ และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างเหมาะสม บทบาทของผู้เรียนนอกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นแล้ว ยังต้องมีปฏิสัมพันธ์กับผู้สอนและผู้เรียนกับผู้เรียนด้วยกันด้วย ผู้สอนควรลดบทบาทในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้เรียนในลักษณะการบรรยายลง และเพิ่มบทบาทในการกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความกระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมต่างๆ รวมถึงการจัดเตรียมสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมในการเรียนรู้

ลักษณะของการเรียนแบบ Active Learning

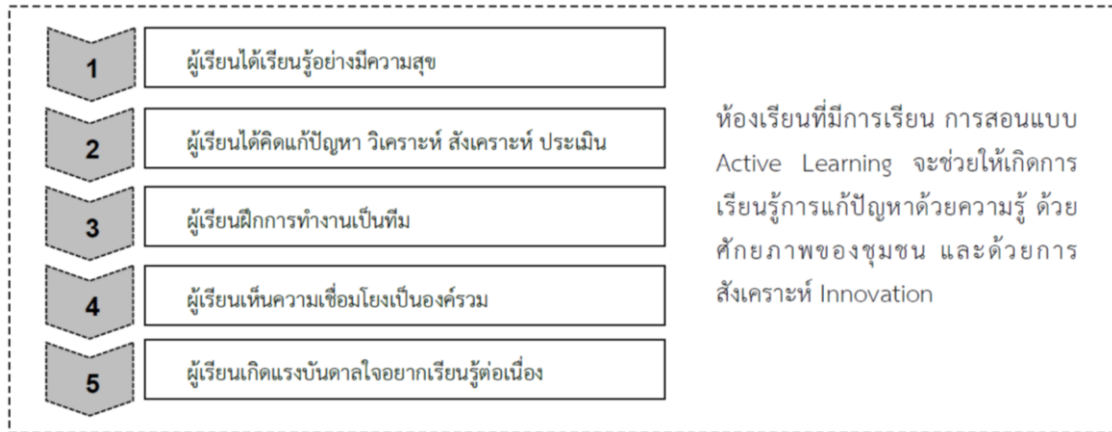
1. เป็นการพัฒนาศักยภาพการคิดการแก้ปัญหาและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
2. ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการจัดระบบการเรียนรู้และสร้างองค์ความรู้โดยมีปฏิสัมพันธ์ร่วมกันในรูปแบบของความร่วมมือมากกว่าการแข่งขัน

3. เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
4. เป็นกิจกรรมที่ให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสารสารสนเทศสู่ทักษะการคิดวิเคราะห์สังเคราะห์และประเมินค่า
5. ผู้เรียนได้เรียนรู้ความมีวินัยในการทำงานร่วมกับผู้อื่น
6. ความรู้เกิดจากประสบการณ์และการสรุปของผู้เรียน
7. ผู้สอนเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง

ลักษณะของการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ดังนี้

- 1) เป็นการเรียนการสอนที่พัฒนาศักยภาพทางสมอง ได้แก่ การคิด การแก้ปัญหา และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้
  - 2) เป็นการเรียนการสอนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนรู้สูงสุด
  - 3) ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้และจัดกระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 4) ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนการสอนทั้งในด้านการสร้างองค์ความรู้ การสร้างปฏิสัมพันธ์ร่วมกันร่วมมือกันมากกว่าการแข่งขัน
  - 5) ผู้เรียนเรียนรู้ความรับผิดชอบร่วมกัน การมีวินัยในการทำงาน และการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบ
  - 6) เป็นกระบวนการสร้างสถานการณ์ให้ผู้เรียนอ่าน ฟัง คิดอย่างลุ่มลึก ผู้เรียนจะเป็นผู้จัดระบบการเรียนรู้ด้วยตนเอง
  - 7) เป็นกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นทักษะการคิดขั้นสูง
  - 8) เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนบูรณาการข้อมูลข่าวสาร หรือสารสนเทศ และหลักการความคิดรวบยอด
  - 9) ผู้สอนจะเป็นผู้อำนวยความสะดวกในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเอง
  - 10) ความรู้เกิดจากประสบการณ์ การสร้างองค์ความรู้ และการสรุปบทวนของผู้เรียน
- บทบาทของอาจารย์ผู้สอนในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวทางของการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม
- จัดให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียน และเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน ดังนี้
1. สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม และการเจรจาโต้ตอบที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
  2. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เป็นพลวัต ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
  3. จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมมือ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน
  4. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้รับวิธีการสอนที่หลากหลาย
  5. วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม
  6. ครูผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับในความสามารถในการแสดงออก และความคิดของผู้เรียน

ประโยชน์การเรียนรู้การสอนแบบ Active Learning

6. แนวทางการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม

6.1 หลักการจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน

1. จัดกิจกรรมการเรียนรู้ภายใต้ความเชื่อพื้นฐาน 2 ประการคือ
  - 1) การเรียนรู้เป็นความพยายามโดยธรรมชาติของมนุษย์
  - 2) แต่ละบุคคลมีแนวทางในการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน โดยผู้เรียนจะถูกเปลี่ยนบทบาทจากผู้รับความรู้ไปสู่การมีส่วนร่วมในการสร้างความรู้

2. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน และระหว่างผู้เรียนด้วยกัน โดยใช้เทคนิคหรือกิจกรรมต่างๆ
3. เน้นกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ลงมือกระทำและได้ใช้กระบวนการคิดเกี่ยวกับสิ่งที่เขาได้กระทำลงไป
4. ผู้สอนมีบทบาทอำนวยความสะดวกและจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ผู้เรียนสร้างความรู้ด้วยตนเอง

6.2 บทบาทของผู้สอน

- 1) ให้ความสำคัญกับผู้เรียนเป็นหลักในการจัดการเรียนรู้ กิจกรรมต้องสะท้อนความต้องการในการพัฒนาผู้เรียนและเน้นการนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตจริงของผู้เรียน
- 2) วางแผนเกี่ยวกับเวลาในการเรียนการสอนอย่างชัดเจน ทั้งในส่วนของเนื้อหา และกิจกรรม
- 3) สร้างบรรยากาศของการมีส่วนร่วม การอภิปราย และการเจรจาโต้ตอบ ที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียน
- 4) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้เกิดความเคลื่อนไหว มีชีวิตชีวา ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมรวมทั้งกระตุ้นให้ผู้เรียนประสบความสำเร็จในการเรียนรู้
- 5) จัดสภาพการเรียนรู้แบบร่วมแรงร่วมใจ ส่งเสริมให้เกิดการร่วมมือในกลุ่มผู้เรียน
- 6) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ท้าทาย และให้โอกาสผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย
- 7) ผู้สอนต้องใจกว้าง ยอมรับความสามารถในการแสดงออก และความคิดเห็นของผู้เรียน

6.3 วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม สามารถสร้างให้เกิดขึ้นได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน รวมทั้งสามารถใช้ได้กับนักเรียนทุกระดับ ทั้งการเรียนรู้เป็นรายบุคคล การเรียนรู้แบบกลุ่มเล็ก และการเรียนรู้แบบกลุ่มใหญ่ McKinney (2008) ได้เสนอตัวอย่างรูปแบบหรือเทคนิค การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แบบ Active Learning ได้ดี ได้แก่

- 1) การเรียนรู้แบบแลกเปลี่ยนความคิด (Think-Pair-Share) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนคิดเกี่ยวกับประเด็นที่กำหนดแต่ละคน ประมาณ 2-3 นาที (Think) จากนั้นให้แลกเปลี่ยนความคิดกับเพื่อนอีกคน 3-5 นาที (Pair) และนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด (Share)
- 2) การเรียนรู้แบบร่วมมือ (Collaborative learning group) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ทำงานร่วมกับผู้อื่น โดยจัดเป็นกลุ่มๆ ละ 3-6 คน
- 3) การเรียนรู้แบบทบทวนโดยผู้เรียน (Student-led review sessions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ทบทวนความรู้และพิจารณาข้อสงสัยต่าง ๆ ในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูจะคอยช่วยเหลือกรณีที่มีปัญหา
- 4) การเรียนรู้แบบใช้เกม (Games) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้สอนนำเกมเข้าบูรณาการในการเรียนการสอน ซึ่งใช้ได้ทั้งในชั้นการนำเข้าสู่บทเรียน การสอน การมอบหมายงาน และหรือขั้นการประเมินผล

5) การเรียนรู้แบบวิเคราะห์วีดีโอ (Analysis or reactions to videos) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้ดูวีดีโอ 5-20 นาที แล้วให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็น หรือสะท้อนความคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ได้ดูอาจโดยวิธีการพูดโต้ตอบกัน การเขียน หรือ การร่วมกันสรุปเป็นรายการกลุ่ม

6) การเรียนรู้แบบโต้เถียง (Student debates) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่จัดให้ผู้เรียนได้นำเสนอข้อมูลที่ได้จากประสบการณ์และการเรียนรู้ เพื่อยืนยันแนวคิดของตนเองหรือกลุ่ม

7) การเรียนรู้แบบผู้เรียนสร้างแบบทดสอบ (Student generated exam questions) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนสร้างแบบทดสอบจากสิ่งที่ได้เรียนรู้มาแล้ว

8) การเรียนรู้แบบกระบวนการวิจัย (Mini-research proposals or project) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่อิงกระบวนการวิจัย โดยให้ผู้เรียนกำหนดหัวข้อที่ต้องการเรียนรู้ วางแผนการเรียนรู้ เรียนรู้ตามแผนสรุปความรู้หรือสร้างผลงาน และสะท้อนความคิดในสิ่งที่ได้เรียนรู้ หรืออาจเรียกว่าการสอนแบบโครงงาน

(project-based learning) หรือ การสอนแบบใช้ปัญหาเป็นฐาน(problem-based learning)

9) การเรียนรู้แบบกรณีศึกษา (Analyze case studies) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนได้อ่านกรณีตัวอย่างที่ต้องการศึกษา จากนั้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นหรือแนวทางแก้ปัญหาภายในกลุ่ม แล้วนำเสนอความคิดเห็นต่อผู้เรียนทั้งหมด

10) การเรียนรู้แบบการเขียนบันทึก (Keeping journals or logs) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนจดบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่ได้พบเห็น หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในแต่ละวัน รวมทั้งเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับบันทึกที่เขียน

11) การเรียนรู้แบบการเขียนจดหมายข่าว (Write and produce a newsletter) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนร่วมกันผลิตจดหมายข่าว อันประกอบด้วย บทความ ข้อมูลสารสนเทศ ข่าวสารและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น แล้วแจกจ่ายไปยังบุคคลอื่นๆ

12) การเรียนรู้แบบแผนผังความคิด (Concept mapping) คือการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ให้ผู้เรียนออกแบบแผนผังความคิด เพื่อนำเสนอความคิดรวบยอด และความเชื่อมโยงกันของกรอบความคิด โดยการใช้เส้นเป็นตัวเชื่อมโยง อาจจัดทำเป็นรายบุคคลหรืองานกลุ่ม แล้วนำเสนอผลงานต่อผู้เรียนอื่นๆ จากนั้นเปิดโอกาสให้ผู้เรียนคนอื่นได้ซักถามและแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม

6.4 รูปแบบวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน (Active Learning) ครอบคลุมวิธีการจัดการเรียนรู้หลากหลายวิธี เช่น

- การเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมเป็นฐาน (Activity-Based Learning)
- การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning)
- การเรียนรู้โดยใช้โครงงานเป็นฐาน (Project-Based Learning)
- การเรียนรู้ที่เน้นทักษะกระบวนการคิด (Thinking Based Learning)
- การเรียนรู้การบริการ (Service Learning)
- การเรียนรู้จากการสืบค้น (Inquiry-Based Learning)
- การเรียนรู้ด้วยการค้นพบ (Discovery Learning)

ฯลฯ

อย่างไรก็ตาม รูปแบบ วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เหล่านี้ มีพื้นฐานมาจากแนวคิดเดียวกัน คือให้ผู้เรียนเป็นผู้มีบทบาทหลักในการเรียนรู้ของตนเอง

6.5 ข้อพึงระมัดระวังในการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning

1) เนื่องจากการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning มีรากฐานมาจากแนวคิดทางการศึกษาที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ (Constructivist) โดยผู้เรียนเป็นผู้สร้างความรู้จากข้อมูลที่ได้รับมาใหม่ด้วยการนำไปประกอบกับประสบการณ์ส่วนตัวที่ผ่านมาในอดีต นอกจากนี้ยังมีมิติของกิจกรรมที่เกี่ยวข้องอยู่ 2 มิติ ได้แก่ กิจกรรมด้านการรู้คิด (Cognitive Activity) และกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Activity) ผู้นำไปใช้อาจเข้าใจคลาดเคลื่อน ว่าการเรียนรู้แบบนี้ คือรูปแบบที่เน้นความตื่นตัวในกิจกรรมด้านพฤติกรรม (Behavioral Active) โดยเข้าใจว่าความตื่นตัวในกิจกรรมด้านพฤติกรรมจะทำให้เกิดความตื่นตัวในกิจกรรมด้านการรู้คิด (Cognitively Active) ไปเอง จึงเป็นที่มาของการประยุกต์ใช้ผิดๆว่าให้ผู้สอนลดบทบาทความเป็นผู้ให้ความรู้ลง เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวกและบริหารจัดการหลักสูตร โดยปล่อยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เองอย่างอิสระจากการทำกิจกรรมและการแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้เรียนด้วยกันเอง ตามยถากรรม โดยผู้เรียนไม่ได้เรียนรู้ พัฒนามิติด้านการรู้คิด

2) ความตื่นตัวในกิจกรรมด้านพฤติกรรมอาจไม่ก่อให้เกิดความตื่นตัวในกิจกรรมด้านการรู้คิดเสมอไป การที่ผู้สอนให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านพฤติกรรมเพียงอย่างเดียว เช่น การฝึกปฏิบัติและการอภิปรายในกลุ่มของผู้เรียนเอง โดยไม่ให้ความสำคัญกับกิจกรรมด้านการรู้คิด เช่น การลำดับความคิดและการจัดองค์ความรู้ จะทำให้ประสิทธิผลของการเรียนรู้ลดลง

3) กรณีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบที่ให้ผู้เรียนทำกิจกรรมและค้นพบความรู้ด้วยตนเองนี้ไปใช้กับการพัฒนาการเรียนรู้ตามลำดับขั้นการเรียนรู้ด้านพุทธิพิสัย (Cognitive Domain) จะเหมาะกับการพัฒนาในขั้น การทำความเข้าใจ การนำไปประยุกต์ใช้ และการวิเคราะห์ขั้นไปมากกว่าขั้นให้ข้อมูลความรู้เพราะเป็นการเสียเวลามาก และไม่บรรลุผลเท่าที่ควร

โดยสรุป การจัดการเรียนรู้ที่เน้นบทบาทและการมีส่วนร่วมของผู้เรียน โดยการนำเอาวิธีการสอนเทคนิคการสอนที่หลากหลายมาใช้ออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้และกิจกรรม กระตุ้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในชั้นเรียน ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับผู้เรียนและผู้เรียนกับผู้สอน เป็นการจัดการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนประยุกต์ใช้ทักษะและเชื่อมโยงองค์ความรู้นำไปปฏิบัติเพื่อแก้ไขปัญหาหรือประกอบอาชีพในอนาคต และถือเป็นการจัดการเรียนรู้ประเภทหนึ่งที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในยุคปัจจุบัน

7. วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมที่กำหนดในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2567)

- 1) การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interactive lecture)
- 2) การสอนแบบสาธิต (Demonstration method)
- 3) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)
- 4) การเรียนรู้จากปัญหา (Problem-based learning)

- 5) การเรียนรู้จากงานวิจัย (Research-based learning)
- 6) การเรียนรู้จากกรณีศึกษา (Case study)
- 7) การเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creative-based learning)
- 8) การแสดงบทบาทสมมติ (Role play)
- 9) การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการหรือแบบทดลอง (Laboratory method)
- 10) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation-based learning)
- 11) การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเสริม (Technology-enhanced learning)
- 12) การใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom)
- 13) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study)
- 14) การสะท้อนคิด (Reflection)
- 15) การทำแผนที่ความคิด (Mind mapping concept)
- 16) การเรียนรู้โดยใช้โครงการ/ โครงงาน (Project-based learning)
- 17) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)
- 18) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI)
- 19) การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning)
- 20) การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning)
- 21) การสาธิตและสาธิตย้อนกลับ (Demonstration and return demonstration)
- 22) การฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Nursing practice)
- 23) การฝึกปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ
- 24) การตรวจเยี่ยมทางการพยาบาล (Nursing round)
- 25) การประชุมปรึกษาหารือทางการพยาบาล (Nursing care conference)
- 26) การเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based learning)
- 27) การวางแผนการจำหน่าย (Discharge planning)
- 28) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครูต้นแบบ (Role model)
- 29) การเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน (Team-based learning)
- 30) การสัมมนา (Seminar)
- 31) การเรียนรู้โดยใช้การศึกษาดูงาน (Authentic learning)

8. ความสอดคล้องของการประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้และวิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วมกับผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs) ที่กำหนดในหลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต

ผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)	วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม	การประเมินผลสัมฤทธิ์การเรียนรู้
PLO1 ประยุกต์ใช้ความรู้ในศาสตร์ทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ และศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง เพื่อออกแบบการพยาบาลสำหรับผู้รับบริการทุก	1) การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interactive lecture) 2) การสอนแบบสาธิต (Demonstration method)	1) ประเมินด้วยการสอบย่อย 2) ประเมินด้วยการสอบกลางภาค การศึกษาและสอบปลายภาค การศึกษา

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)	วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม	การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้
<p>ช่วงวัยและการผดุงครรภ์ในสถานบริการและชุมชน</p> <p>Sub PLO1.1 ประยุกต์ความรู้ศาสตร์ศึกษาทั่วไปและศาสตร์พื้นฐานวิชาชีพกับศาสตร์ทางการแพทย์และการผดุงครรภ์ได้ถูกต้อง</p> <p>Sub PLO1.2 ประยุกต์ศาสตร์ทางการแพทย์และการผดุงครรภ์เพื่อการวินิจฉัยและประเมินภาวะสุขภาพของผู้รับบริการทุกช่วงวัยได้ถูกต้อง</p> <p>Sub PLO1.3 ออกแบบแผนการพยาบาลและการผดุงครรภ์แก่ผู้รับบริการทุกช่วงวัยในสถานบริการและชุมชนได้</p> <p>Sub PLO1.4 ประยุกต์ความรู้ทางกฎหมายและจริยธรรมที่เกี่ยวข้องทางการแพทย์และการผดุงครรภ์ได้ถูกต้อง</p>	<p>3) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)</p> <p>4) การเรียนรู้จากปัญหา (Problem-based learning)</p> <p>5) การเรียนรู้จากงานวิจัย (Research-based learning)</p> <p>6) การเรียนรู้จากกรณีศึกษา (Case study)</p> <p>7) การเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creative-based learning)</p> <p>8) การแสดงบทบาทสมมติ (Role play)</p> <p>9) การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการหรือแบบทดลอง (Laboratory method)</p> <p>10) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation-based learning)</p> <p>11) การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเสริม (Technology-enhanced learning)</p> <p>12) การใช้รูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped classroom)</p> <p>13) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study)</p> <p>14) การสะท้อนคิด (Reflection)</p> <p>15) การทำแผนที่ความคิด (Mind mapping concept)</p> <p>16) การเรียนรู้โดยใช้โครงการ/โครงการงาน (Project-based learning)</p> <p>17) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)</p> <p>18) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (Computer Assisted Instruction: CAI)</p>	<p>3) ประเมินรายงาน ชิ้นงาน กรณีศึกษา</p> <p>4) ประเมินจากแบบฝึกหัด</p> <p>5) ประเมินจากการนำเสนองาน</p> <p>6) ประเมินจากรายงานสะท้อนคิด</p> <p>7) ประเมินจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็น</p> <p>8) ประเมินโครงงาน/โครงการ</p> <p>9) ประเมินแผนที่ความคิด</p> <p>10) ประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือโดยกลุ่มเพื่อน</p>
<p>PLO2 ปฏิบัติการพยาบาลและการผดุงครรภ์แบบองค์รวมภายใต้จรรยาบรรณและมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>Sub PLO2.1 ชักประวัติให้ได้ข้อมูล เพื่อประกอบการวินิจฉัยและการดูแลได้ถูกต้องและครอบคลุม</p> <p>Sub PLO2.2 ตรวจร่างกายเพื่อประกอบการวินิจฉัยและการดูแลได้ถูกต้อง</p> <p>Sub PLO2.3 เตรียมอุปกรณ์การตรวจวินิจฉัยและการรักษาได้ถูกต้อง</p>	<p>1) การเรียนรู้จากประสบการณ์ (Experiential learning)</p> <p>2) การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning)</p> <p>3) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation-based learning)</p> <p>4) การสาธิตและสาธิตย้อนกลับ (Demonstration and return demonstration)</p>	<p>1) ประเมินทักษะทางคลินิกด้วย Objective Structured Clinical Examination (OSCE)</p> <p>2) ประเมินทักษะการปฏิบัติงานในสถานการณ์จำลอง</p> <p>3) ประเมินทักษะการปฏิบัติงานในสถานการณ์จริง</p> <p>4) ประเมินพฤติกรรมระหว่างฝึกปฏิบัติงาน เช่น การอภิปรายก่อนและ</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)	วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม	การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้
<p>Sub PLO2.4 เก็บสิ่งส่งตรวจเพื่อประกอบการวินิจฉัยได้ถูกต้องและปลอดภัย</p> <p>Sub PLO2.5 ให้การพยาบาลผู้รับบริการทุกช่วงวัยที่มีภาวะปกติ ภาวะเจ็บป่วย และระยะท้ายของชีวิต ทั้งในสถานพยาบาลและในชุมชน โดยประยุกต์ใช้กระบวนการพยาบาลบนหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย สิทธิของผู้ป่วย หลักการใช้จ่ายอย่างสมเหตุผล ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภายใต้กฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>Sub PLO2.6 ให้การพยาบาลและผดุงครรภ์สตรีในระยะตั้งครรภ์ ระยะคลอดและหลังคลอดได้ โดยประยุกต์ใช้กระบวนการพยาบาลบนหลักฐานเชิงประจักษ์ โดยคำนึงถึงความปลอดภัยของผู้ป่วย สิทธิของผู้ป่วย หลักการใช้จ่ายอย่างสมเหตุผล ความหลากหลายทางวัฒนธรรม ภายใต้กฎหมาย และจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>Sub PLO2.7 ปฏิบัติหัตถการทางการพยาบาลตามหลักการอย่างถูกต้อง</p>	<p>5) การฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Nursing practice)</p> <p>6) การฝึกปฏิบัติการพยาบาลร่วมกับสหสาขาวิชาชีพ</p> <p>7) การตรวจเยี่ยมทางการพยาบาล (Nursing round)</p> <p>8) การประชุมปรึกษารือทางการพยาบาล (Nursing care conference)</p> <p>9) การสะท้อนคิดประสบการณ์การฝึกปฏิบัติ (Reflection)</p> <p>10) การเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based learning)</p> <p>11) การวางแผนการจำหน่าย (Discharge planning)</p> <p>12) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครูต้นแบบ (Role model)</p> <p>13) การเรียนรู้จากกรณีศึกษา (Case study)</p> <p>14) การเรียนรู้โดยใช้โครงการ/โครงการงาน (Project-based learning)</p> <p>15) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study)</p> <p>16) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)</p>	<p>หลังฝึกปฏิบัติงาน การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล การนำเสนอ บทความวิชาการ หรือบทความวิจัย เป็นต้น</p> <p>5) การประเมินจากรายงานแผนการพยาบาล</p> <p>6) ประเมินรายงาน ชิ้นงาน กรณีศึกษา</p> <p>7) ประเมินจากการนำเสนองาน</p> <p>8) ประเมินโครงการ/โครงการ</p> <p>9) การประเมินแบบ 360 องศา โดยผู้เรียนประเมินตนเอง กลุ่มเพื่อน อาจารย์ อาจารย์ที่เลี้ยง เจ้าหน้าที่ในแหล่งฝึก</p> <p>10) ประเมินจากสมุดบันทึกประสบการณ์</p> <p>11) ประเมินจากรายงานสะท้อนคิด</p>
<p>PLO3 ร่วมสร้างนวัตกรรมทางการพยาบาลและการผดุงครรภ์ โดยใช้กระบวนการวิจัย</p> <p>Sub PLO3.1 ระบุปัญหาสุขภาพและความต้องการทางสุขภาพของผู้รับบริการได้ถูกต้อง</p> <p>Sub PLO3.2 วางแผนพัฒนานวัตกรรมเพื่อส่งเสริม ป้องกันปัญหาสุขภาพ ดูแลและฟื้นฟูสุขภาพของผู้รับบริการอย่างเหมาะสม</p> <p>Sub PLO3.3 ร่วมสร้างนวัตกรรม เพื่อส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันปัญหาสุขภาพ ดูแลและฟื้นฟูสุขภาพของผู้รับบริการอย่างเหมาะสม</p>	<p>1) การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interactive lecture)</p> <p>2) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)</p> <p>3) การเรียนรู้จากปัญหา (Problem-based learning)</p> <p>4) การเรียนรู้จากงานวิจัย (Research-based learning)</p> <p>5) การเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creative-based learning)</p> <p>6) การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเสริม (Technology-enhanced learning)</p> <p>7) การเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based learning)</p> <p>8) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study)</p>	<p>1) ประเมินด้วยการสอบย่อย</p> <p>2) ประเมินด้วยการสอบกลางภาค การศึกษาและสอบปลายภาค การศึกษา</p> <p>3) ประเมินรายงาน ชิ้นงาน</p> <p>4) ประเมินจากการนำเสนองาน</p> <p>5) ประเมินจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็น</p> <p>6) ประเมินผลการจัดทำโครงการหรือนวัตกรรม</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)	วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม	การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้
	9) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)	
<p>PLO 4 แสดงออกถึงการมีคุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>Sub PLO4.1 แสดงออกถึงการยอมรับในการกระทำของตนเอง ไม่ปกปิดความผิดของตนเอง และไม่คัดลอกผลงานของผู้อื่น</p> <p>Sub PLO4.2 แสดงออกถึงความรับผิดชอบหน้าที่ของตนเองที่ได้รับมอบหมาย ตรงต่อเวลา</p> <p>Sub PLO4.3 ช่วยเหลือผู้อื่นและส่วนรวมโดยไม่ต้องร้องขอ</p> <p>Sub PLO4.4 แสดงออกถึงเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ ปฏิบัติอย่างเท่าเทียม และพิทักษ์สิทธิของผู้รับบริการ</p>	<p>1) การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interactive lecture)</p> <p>2) การเรียนรู้จากกรณีศึกษา (Case study)</p> <p>3) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)</p> <p>4) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation-based learning)</p> <p>5) การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning)</p> <p>6) การฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Nursing practice)</p> <p>7) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครูต้นแบบ (Role model)</p> <p>8) การเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based learning)</p> <p>9) การเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน (Team-based learning)</p> <p>10) การสะท้อนคิด (Reflection)</p> <p>11) การสัมมนา (Seminar)</p> <p>12) การเรียนรู้โดยใช้โครงการ/ โครงการงาน (Project-based learning)</p> <p>13) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study)</p> <p>14) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)</p>	<p>1) การประเมินแบบ 360 องศา โดยผู้เรียนประเมินตนเอง กลุ่มเพื่อน อาจารย์ อาจารย์ที่เลี้ยง เจ้าหน้าที่ในแหล่งฝึก โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ และใช้แบบประเมินที่เกี่ยวข้องกับ คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>2) ประเมินจากการนำเสนองาน</p> <p>3) ประเมินพฤติกรรมระหว่างฝึกปฏิบัติงาน เช่น การอภิปรายก่อนและหลังฝึกปฏิบัติงาน การประชุมปรึกษาทางการพยาบาล เป็นต้น</p> <p>4) ประเมินจากรายงานสะท้อนคิด</p> <p>5) ประเมินกระบวนการกลุ่ม (Group process)</p> <p>6) ประเมินจากใบลงชื่อเข้าเรียน ใบลงชื่อขึ้นฝึกปฏิบัติงาน</p> <p>7) ประเมินเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์</p>
<p>PLO 5 แสดงออกถึงการมีภาวะผู้นำในการพัฒนาสุขภาวะชุมชน</p> <p>Sub PLO5.1 แสดงออกถึงความสามารถในการทำงานเป็นทีมทั้งในบทบาทผู้นำและสมาชิกในทีม</p> <p>Sub PLO5.2 แสดงออกถึงความสามารถในการตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจรรย์ญาณ</p> <p>Sub PLO5.3 แสดงออกถึงความสามารถในการจัดการพัฒนาสุขภาวะชุมชน</p>	<p>1) การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interactive lecture)</p> <p>2) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion)</p> <p>3) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation-based learning)</p> <p>4) การเรียนรู้โดยใช้ชุมชนเป็นฐาน (Community-based learning)</p> <p>5) การฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Nursing practice)</p> <p>6) การเรียนรู้โดยใช้โครงการ/ โครงการงาน (Project-based learning)</p>	<p>1) การประเมินแบบ 360 องศา โดยผู้เรียนประเมินตนเอง กลุ่มเพื่อน อาจารย์ อาจารย์ที่เลี้ยง เจ้าหน้าที่ในแหล่งฝึก โดยใช้วิธีการประเมินที่หลากหลาย เช่น การสังเกตพฤติกรรม การสัมภาษณ์ และใช้แบบประเมินที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำในการพัฒนาสุขภาวะชุมชน</p> <p>2) ประเมินจากการนำเสนองาน</p> <p>3) ประเมินพฤติกรรมระหว่างฝึกปฏิบัติงาน เช่น การอภิปรายก่อนและหลังฝึกปฏิบัติงาน การประชุมปรึกษา</p>

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)	วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม	การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้
	7) การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีของครูต้นแบบ (Role model) 8) การเรียนรู้จากปัญหา (Problem-based learning) 9) การเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based learning) 10) การเรียนรู้โดยใช้ทีมเป็นฐาน (Team-based learning) 11) การสะท้อนคิด (Reflection) 12) การเรียนรู้จากงานวิจัย (Research-based learning) 13) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study) 14) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)	ทางการพยาบาล การทำงานเป็นทีมทั้งในบทบาทผู้นำและสมาชิกในทีม การตัดสินใจในการแก้ไขปัญหาอย่างมีวิจารณญาณ การจัดการพัฒนาสุขภาวะชุมชน 4) ประเมินกระบวนการกลุ่ม (group process) 5) ประเมินจากรายงานสะท้อนคิด
PLO6 สื่อสารด้วยภาษาไทย ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพ Sub PLO6.1 ฟัง พูด อ่าน เขียน ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพได้เหมาะสม Sub PLO6.2 นำเสนอข้อมูลเชิงวิชาการและเชิงวิชาชีพได้เหมาะสม	1) การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interactive lecture) 2) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) 3) การแสดงบทบาทสมมติ (Role play) 4) การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการหรือแบบทดลอง (Laboratory method) 5) การเรียนรู้โดยใช้สถานการณ์เสมือนจริง (Simulation-based learning) 6) การฝึกปฏิบัติการพยาบาล (Nursing practice) 7) การสะท้อนคิด (Reflection) 8) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study) 9) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)	1) ประเมินด้วยการสอบย่อย 2) ประเมินด้วยการสอบกลางภาค การศึกษาและสอบปลายภาค การศึกษา 3) ประเมินรายงาน ชิ้นงาน กรณีศึกษา 4) ประเมินจากแบบฝึกหัด 5) ประเมินจากการนำเสนองาน 6) ประเมินจากรายงานสะท้อนคิด 7) ประเมินจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็น 8) ประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือโดยกลุ่มเพื่อน
PLO7 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อการเรียนรู้และการปฏิบัติงาน Sub PLO7.1 สืบค้นข้อมูลจากฐานข้อมูลที่น่าเชื่อถือ Sub PLO7.2 เลือกใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมในการเรียนรู้และปฏิบัติงานได้เหมาะสม Sub PLO7.3 ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเรียนรู้และการปฏิบัติงานอย่างถูกต้องและสร้างสรรค์	1) การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interactive lecture) 2) การอภิปรายกลุ่ม (Group discussion) 3) การจัดการเรียนรู้แบบปฏิบัติการหรือแบบทดลอง (Laboratory method) 4) การเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creative-based learning) 5) การเรียนรู้จากปัญหา (Problem-based learning)	1) ประเมินด้วยการสอบย่อย 2) ประเมินด้วยการสอบกลางภาค การศึกษาและสอบปลายภาค การศึกษา 3) ประเมินรายงาน ชิ้นงาน กรณีศึกษา 4) ประเมินจากการนำเสนองาน 5) ประเมินจากการอภิปราย การแสดงความคิดเห็น

ผลลัพธ์การเรียนรู้ระดับหลักสูตร (PLOs)	วิธีการสอนที่เน้นผู้เรียนมีส่วนร่วม	การประเมินผลลัพธ์การเรียนรู้
	6) การเรียนรู้โดยใช้เทคโนโลยีเสริม (Technology-enhanced learning) 7) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study) 8) การเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based learning) 9) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)	6) ประเมินการเรียนรู้ด้วยตนเองหรือโดยกลุ่มเพื่อน
<p>PLO 8 ประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ประกอบการด้านสุขภาพในการออกแบบการบริการพยาบาล</p> <p>Sub PLO8.1 อธิบายแนวคิดผู้ประกอบการในการคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การจัดการทรัพยากร และการจัดการความเสี่ยงในการประกอบธุรกิจได้ถูกต้อง</p> <p>Sub PLO8.2 ประยุกต์ใช้แนวคิดผู้ประกอบการในการวางแผนธุรกิจบริการด้านสุขภาพได้อย่างถูกต้อง</p>	1) การบรรยายแบบมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียน (Interactive lecture) 2) การเรียนรู้โดยใช้หลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence-based learning) 3) การเรียนรู้โดยใช้การคิดสร้างสรรค์เป็นฐาน (Creative-based learning) 4) การเรียนรู้โดยใช้โครงการ/โครงงาน (Project-based learning) 5) การเรียนรู้โดยใช้การศึกษาดูงาน (Authentic learning) 6) การสะท้อนคิด (Reflection) 7) การเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-study) 8) การเรียนรู้โดยใช้บทช่วยสอน (Tutorial)	1) ประเมินด้วยการสอบ 2) ประเมินรายงาน ชิ้นงาน กรณีศึกษา 3) ประเมินจากการนำเสนองาน 4) ประเมินโครงงาน/โครงการ 5) ประเมินบันทึกการเรียนรู้จากการศึกษาดูงาน 6) ประเมินจากรายงานสะท้อนคิด

9. สื่อการเรียนรู้สนับสนุนการสอนแบบผู้เรียนมีส่วนร่วม (active learning)

ตัวอย่างเครื่องมือช่วยสนับสนุนการสอน ACTIVE LEARNING

ClassPoint เป็นเครื่องมือสำหรับสร้างคำถามโพล และกิจกรรมต่างๆ ภายในสไลด์

Kahoot เป็นเครื่องมือสร้างคำถามและแบบทดสอบ

Google Classroom เป็นเครื่องมือช่วยในการจัดการห้องเรียน และการมอบหมายงาน

ZOOM เป็นเครื่องมือสำหรับการจัดการเรียนการสอนแบบออนไลน์และผสมผสาน

Active Learning

แนวปฏิบัติที่ดีการจัดการความรู้ (KM) ด้านการผลิตบัณฑิต ประเด็นหัวข้อ "เทคนิคการสร้างกิจกรรมแบบ Active Learning ใน PowerPoint ด้วย ClassPoint"

เอกสารการจัดการความรู้ (Knowledge Management) สรุปและสังเคราะห์ ด้านการผลิตบัณฑิต ประจำปีการศึกษา 2566 ดังนี้

- 1.คณาจารย์ศึกษาเรียนรู้การพัฒนาทักษะการเรียนการสอน
2. คณาจารย์ประยุกต์ใช้ความรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับผู้เชี่ยวชาญ
3. คณาจารย์ออกแบบรูปแบบการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนผ่าน PowerPoint ด้วย ClassPoint

คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
83 หมู่ 11 ถนนสระบุรี-หล่มสัก ตำบลสระเตี้ย อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ 67000

Tel. 056-717134
Fax. 056-717150

เทคนิคการสร้างกิจกรรมแบบ ACTIVE LEARNING ใน POWERPOINT ด้วย CLASSPOINT

KM ประจำปีการศึกษา 2566

CLASSPOINT เป็นเครื่องช่วยในการจัดการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมในห้องเรียนโดยทำงานร่วมกับ MICROSOFT POWERPOINT

Class Point จึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยอำนวยความสะดวกให้การเรียนการสอน สะดวกสบาย และมีประสิทธิภาพ โดยเครื่องมือนี้สามารถให้ผู้สอนจัดการเรียนการสอนบน PowerPoint เพื่อสร้างแบบทดสอบตอบโต้กับนักเรียนในทีเดียว ลดความยุ่งยาก โดยที่คุณไม่จำเป็นต้องนำเสนออินโปรแกรมอื่นแยกต่างหาก แต่ผู้สอนสามารถใช้ Class Point ร่วมกับ PowerPoint ได้อย่างหลากหลายสวยงาม มีมิติที่ช่วยต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และสามารถตรวจสอบผลลัพธ์ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การทำงานและคุณสมบัติหลักของ CLASSPOINT

สร้างคำถามในการนำเสนอ 1

- ผู้สอนสามารถเพิ่มคำถามหรือกิจกรรมโต้ตอบตรงในสไลด์ PowerPoint ที่กำลังนำเสนอ เช่น คำถามแบบเลือกตอบคำถามสั้นๆ และการสำรวจความคิดเห็น

มีส่วนร่วมของผู้เรียน 2

- ผู้เรียนสามารถใช้ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต คอมพิวเตอร์ เพื่อตอบคำถามและเข้าร่วมกิจกรรมในชั้นเรียน

รายงานและวิเคราะห์ผล 3

- ผู้สอนสามารถรับรายงานผลทันทีจากคำตอบของผู้เรียน และใช้ข้อมูลเมื่อวิเคราะห์ปรับปรุงกระบวนการเรียน การสอน

เข้าร่วมผ่านช่องทางดิจิทัล 4

- ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนการสอนได้จาก สถานที่ใดก็ได้ โดยการเชื่อมต่อ อินเทอร์เน็ต

CLASSPOINT

จบทุกกิจกรรมด้วยเครื่องมือเดียว คือ

- Multiple Choice**
  - เลือกจำนวนตัวเลือก
  - ตอบมากกว่า 1 ข้อยสไลด์
  - ใส่เฉลย
  - ถามความเห็น-ไม่มีเฉลย
  - มี Competition Mode
- Word Cloud** กำหนดได้ว่าส่งคำตอบใดที่ครั้ง
- Short Answer** ซ่อนชื่อผู้ตอบได้
- Slide Drawing** ผู้ตอบวาดเขียนบนสไลด์ได้เลย
- Image Upload** อัปโหลดรูปภาพได้
- White Board** เขียนกระดานโต้ตอบ Quick Poll ได้ทันที
- Leader Board** กระดานผู้นำ
- Pick Name** เปิดการสุ่มชื่อนักเรียนได้

กด **Slide Show** จะขึ้น QR Code/Ling และรหัสให้นักเรียนใส่

10. โครงการเสริมหลักสูตรพัฒนาทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตสู่ศตวรรษที่ 21 ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร พยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2567)

1) สนับสนุนด้านวิชาการ ผ่านโครงการเสริมหลักสูตร ดังนี้

- โครงการ Journal club
- โครงการพัฒนาประสบการณ์การเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ทำกิจกรรมจิตอาสาในสถานพยาบาล
- โครงการพัฒนาทักษะการปฏิบัติการพยาบาล โดยพี่สอนน้อง
- โครงการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักศึกษาพยาบาล
- โครงการเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางด้านวิชาการสำหรับนักศึกษาใหม่
- โครงการเตรียมความพร้อมสำหรับเข้าสู่วิชาชีพ
- โครงการพัฒนาทักษะเทคโนโลยีและดิจิทัล
- โครงการพัฒนาศักยภาพในการสร้างสรรค์นวัตกรรม
- โครงการพัฒนาทักษะทางภาษา
- โครงการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ตามแนวคิดผู้ประกอบการ
- โครงการค่ายอาสาพัฒนาสุขภาพชุมชน

- โครงการสนับสนุนให้นักศึกษาเข้าร่วมประกวดและเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ นวัตกรรมและผลงานสร้างสรรค์

2) สนับสนุนด้านการดำรงชีวิตและการเรียนรู้ตลอดชีวิต ผ่านโครงการ ดังนี้

- โครงการเตรียมความพร้อมเข้าศึกษาสู่รั้วมหาวิทยาลัย
- โครงการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (EQ)
- โครงการพัฒนารอบความคิดแบบเติบโต (Growth Mindset)
- โครงการส่งเสริมป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต
- โครงการส่งเสริมและสนับสนุนกิจการสโมสรนักศึกษา
- การสนับสนุนนักศึกษาเข้าร่วมชมรมมหาวิทยาลัยหรือจัดตั้งชมรมตามความสนใจ

เอกสารอ้างอิง

ไชยยศ เรืองสุวรรณ. (2553). *Active Learning*. เชียงใหม่ : หน่วยส่งเสริมและพัฒนาวิชาการ งานบริการการศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

บุญญลักษณ์ ตำนานจิต. (2567). การจัดการเรียนรู้เชิงรุก (active learning) โดยใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *พัฒนาเทคนิคการศึกษา*, 36(129), 1-11.

เพชร บุดสีทา. *แนวทางการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21*. สืบค้นจาก <https://fms.kpru.ac.th/pr-all/pr-km/pr-km-2560/4908/> เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2567.

ณัชนัน แก้วชัยเจริญกิจ. (2550). *บทบาทของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมและวิธีการปฏิบัติตามแนวทางของ Active Learning*. สืบค้นจาก <http://www.itie.org>

สถาพร พฤษภูมิกุล. (2558). “คุณภาพผู้เรียน.....เกิดจากกระบวนการเรียนรู้”. สืบค้นจาก <http://www.nitednayok.com/data/Active%20learning.pdf> เข้าถึงเมื่อ 28 มีนาคม 2567.

สมฤทัย บุญคำมูล, นิเวศน์ วงศ์สุวรรณและสุรชัย แก้วคุณ. (2566). การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21ของนิสิตปริญญาตรีคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. *วารสาร มจร การพัฒนาสังคม*, 8(2), 252-263.

หลักสูตรพยาบาลศาสตรบัณฑิต (หลักสูตรใหม่ 2567) คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์
อริยา คูหา, สรินภา ปุติ และฮานานมุฮิบบะตุตดิน นอจี. (2562). โลกที่เปลี่ยนแปลง การเรียนรู้ที่ผ่านสู่ Active Learning. *วารสารศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขตปัตตานี*, 30(2), 1-12.